

HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN EKİP ÇALIŞMASI TUTUMLARI İLE DUYGUSAL ZEKA DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ebru ÖNLER¹, Tülin YILDIZ¹, Ezgi Rumeysa SÜZEN¹, Hamide AYDINYILMAZ¹,
Özge Bengü URCANOĞLU¹, Önder KILIÇ¹, Arzu MALAK¹

¹Namık Kemal Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Tekirdağ

e-mail: eonler@nku.edu.tr

ÖZET

Amaç: Araştırma, hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile ekip çalışması tutumları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla tanımlayıcı olarak planlandı.

Yöntem : Veriler hemşirelik bölümünde öğrenim görmekte olan 183 öğrenciden Bilgi Formu, Ekip Çalışması Tutumları Ölçeği, Duygusal Zeka Değerlendirme Ölçeği ile toplandı ve frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, Kolmogorov Smirnov dağılım testi, Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis testi ve Pearson korelasyon analizi ile değerlendirildi. Sonuçlar $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde ve $p < 0.01$, $p < 0.001$ ileri anlamlılık düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular: Öğrencilerin ekip çalışması tutumu toplam puan ortalaması $112,945 \pm 16,030$; duygusal zeka toplam puanı ortalaması $140,169 \pm 22,611$ olarak bulundu. Duygusal zeka ile ekip çalışması tutumu toplam puanları arasında %53,4 pozitif yönde anlamlı ilişki bulundu ($r=0,534$; $p<0,05$). Duygusal zeka toplam ile ekip yapısı alt boyutu puanları arasında %48,5 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. ($r=0,485$; $p<0,05$). Duygusal zeka toplamı ile liderlik alt boyutu puanları arasında %43,6 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. ($r=0,436$; $p<0,05$). Mezun olduğu okul değişkenine göre, ekip yapısı puanları arasında anlamlı fark bulundu. ($p<0.05$).

Sonuç: Duygusal zeka toplam puanı ile ekip çalışması tutumları ölçeği toplam puanı ve alt boyut puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulundu. Duygusal zeka toplam puanı arttıkça ekip çalışması tutumları ölçeği toplam puanı ve alt boyut puanları da artmaktadır.

Anahtar kelime : hemşirelik öğrencileri, ekip çalışması, duygusal zeka.

DEPARTMENT OF NURSING STUDENTS TEAM WORK WITH ATTITUDE OF THE RELATIONSHIP BETWEEN EMOTIONAL INTELLIGENCE ASSESSMENT LEVELS

ABSTRACT

Aim: This descriptive research was performed to evaluate relationship between emotional intelligence levels and teamwork.

Methods: The research was carried out on 183 nursing students by using Students' Information Form, Teamwork Attitudes Questionnaire and Emotional Intelligence Scale. Frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson Correlation analysis, Kolmogorov-Smirnov, Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis tests were used at data analysis. P value of <0.05 was accepted as a significant.

Results: Total scores of teamwork attitude and emotional intelligence were found respectively. Students teamwork attitude total score of was 112.945 ± 16.030 and 140.169 ± 22.611 . Significant positive correlations were found between total score of emotional intelligence and teamwork attitude, (53.4%, $r = 0.534$, $p < 0.05$), team structure (48.5%, $r = 0.485$, $p < 0.05$) and leadership (43.6%, $r = 0.436$, $p < 0.05$). It was determined that Team structure point average of students are difference between them are significant as for that graduated schools. ($p < 0.05$).

Conclusion: It was found positive and significant correlation between emotional intelligence and teamwork attitude scores. There is direct proportion between total scores of teamwork attitude and emotional intelligence scales.

Keywords: Nursing student, teamwork, emotional intelligence.

GİRİŞ

İnsan faktörü çok boyutlu ve gereksinimleri de o oranda çok yönlü olan bir varlıktır. Bu nedenle ona sunulan hizmet de çok yönlü olmalıdır. Bu da sağlık hizmetlerinde multidisipliner bir yaklaşım gerektirir. Sağlık profesyonelleri bu hizmeti bireyin bütünlüğünü bozmadan birlik ve beraberlik içinde sunmalıdır. Böylece beklenen hedefe ulaşmak daha kolay olacak ve birey de hak ettiği sağlık hizmetini alabilecektir. İşte sağlık hizmetlerinde ekip yaklaşımı, bu gereksinimden bir zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır (1).

Ekip, önceden belirlenmiş hedeflere ulaşmak için bir araya gelip, birbirine bağımlı ve birlikte hareket eden iki ya da daha fazla kişinin oluşturduğu topluluktur (2). Ekip çabuk bir araya gelebilen, konu üzerinde çabuk odaklanan ve görev dağılımında esnek olabilen özelliklere sahiptir. Ekip çalışması, ekip üyelerinin bir araya gelip ekip ruhu sayesinde sinerji yaratmaktadır (3). Böylelikle bireye verilen bakımın kalitesi de artmaktadır.

Sağlık profesyonelleri ekibi içinde yer alan hemşirelik, bireylerle kurduğu ilişkiler aracılığı ile insana doğrudan hizmet veren bir meslektir. Hasta hemşire ilişkisi yalnızca tıbbi tedaviyi sürdürmeye yönelik değil, aynı zamanda hastanın duygusal ihtiyaçlarını da karşılamaya yöneliktir (4). Nitelikli, hastanın problemlerini çözebilen onların duygusal gereksinimlerini anlayabilen ve duygusal zekası yüksek hemşireler, sağlık kurumlarının başarısında önemli rol oynamaktadır (5).

Duygusal zeka; sosyal zekanın bir tipi olarak kişinin kendisinin ve başkalarının hislerini ve duygularını denetleme, bunları birbirinden ayırma ve bu bilgileri düşünce ve davranışlarında rehber olarak kullanabilme yeteneğidir (6). Duygusal zeka gelişimindeki aksaklıklar, hem insanlar arası ilişkilerde sorunların hem de mesleki başarısızlıkların ortaya çıkmasında çok önemli bir rol oynamaktadır (7). Duygusal zekaya hemşirelik açısından bakıldığında bütüncül bakımın sağlanması için, hastaların duygusal tepkilerinin farkında olabilen, empati ve etkili iletişim kurabilen bireyler olmaları gerekmektedir (8). Böylelikle kaliteli bakımın sağlanmasında önemli olan etkin iletişim hemşire birey arasında sağlanmış olacaktır.

Türkiye’de hemşirelerde ve hemşirelik öğrencilerinde duygusal zeka düzeyleriyle ekip çalışması tutumları arasında ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışma ile hemşirelik öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve ekip çalışması tutumlarının belirlenmesi ve bu iki faktör arasındaki ilişkinin ortaya koyulması amaçlanmıştır.

GEREÇ-YÖNTEM

Araştırmanın evrenini, bir sağlık yüksekokulunda 2013-2014 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde hemşirelik bölümünde öğrenim görmekte olan öğrenciler (291 öğrenci), örneklemini ise araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve bilgilendirilmiş izin alınan 183 öğrenci oluşturdu. Veriler literatür doğrultusunda hazırlanan 12 sorudan oluşan bilgi formu; ekip yapısı, liderlik, durum izlemi, karşılıklı destek ve iletişim gibi beş alt boyutu olan 5 puanlı likert tipindeki Ekip Çalışması Tutumları Ölçeği (9) ve duygularının farkında olma, duygularını yönetme, kendini motive etme, empati ve sosyal beceriler gibi beş alt boyutu olan altı puanlı likert tipindeki Duygusal Zeka Değerlendirme Ölçeği (10), ile toplandı. Verilerin analizi, frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, Kolmogorov Smirnov dağılım testi, Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis Testi ve Pearson korelasyon analizi ile yapıldı. Sonuçlar %95 güven aralığında, $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde ve $p < 0,01$, $p < 0,001$ ileri anlamlılık düzeyinde değerlendirildi.

BULGULAR

Öğrencilerin ekip çalışması tutumu toplam puan ortalaması $112,945 \pm 16,030$; duygusal zeka toplam puanı ortalaması $140,169 \pm 22,611$ olarak bulundu. Ekip çalışması tutumları ölçeğinin alt boyutlarından alınan puanlar şu şekilde sıralanmaktadır: Ekip yapısı puanı ortalaması $24,087 \pm 4,029$; liderlik puanı ortalaması $25,787 \pm 4,256$; durum izlemi puanı ortalaması $24,607 \pm 3,961$; karşılıklı destek puanı ortalaması $17,536 \pm 3,480$; iletişim puanı ortalaması $20,929 \pm 3,552$.

Tablo 1. Öğrencilerin ekip çalışması tutumlarına ilişkin tanımsal bulgular

	N	Ort ± Ss	Min. - Max.
Ekip Çalışması Tutumu Toplam	183	112,945±16,030	40-140
Ekip Yapısı	183	24,087±4,029	6-30
Liderlik	183	25,787±4,256	6-30
Durum İzlemi	183	24,607±3,961	6-30
Karşılıklı Destek	183	17,536±3,480	5-25
İletişim	183	20,929±3,552	5-25

Karşılıklı destek alt boyutundan en düşük puanın alınmasına karşın, bu puan ortalamasının üzerindedir (Tablo 1).

Tablo 2. Öğrencilerin duygusal zeka düzeylerine ilişkin tanımsal bulgular

	N	Ort ± Ss	Min. - Max.
Duygusal Zeka Toplam	183	140,169±22,611	44-180
Duyguların Farkında Olma	183	29,087±5,109	10-36
Duygularını Yönetme	183	26,011±5,475	7-36
Kendini Motive Etme	183	27,869±5,557	8-36
Empati	183	29,355±4,912	8-36
Sosyal Beceriler	183	27,847±5,234	10-36

Öğrencilerin duygusal zeka toplam puanı ortalaması ($140,169 \pm 22,611$); duyguların farkında olma puanı ortalaması ($29,087 \pm 5,109$); duygularını yönetme puanı ortalaması ($26,011 \pm 5,475$); kendini motive etme puanı ortalaması ($27,869 \pm 5,557$); empati puanı ortalaması ($29,355 \pm 4,912$); sosyal beceriler puanı ortalaması ($27,847 \pm 5,234$) idi(Tablo 2).

Tablo 3. Öğrencilerin ekip çalışması tutumları ile duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişki

		Ekip çalışması tutumu toplam	Ekip yapısı	Liderlik	Durum izlemi	Karşılıklı destek	İletişim
Duygusal zeka toplam	r	0,534	0,485	0,436	0,464	0,345	0,482
	p	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***
	N	183	183	183	183	183	183
Duyguların Farkında Olma	r	0,590	0,523	0,494	0,547	0,329	0,542
	p	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***
	N	183	183	183	183	183	183
Duygularını Yönetme	r	0,333	0,323	0,245	0,268	0,249	0,298
	p	0,000***	0,000***	0,001**	0,000***	0,001**	0,000***
	N	183	183	183	183	183	183
Kendini Motive Etme	r	0,449	0,408	0,366	0,387	0,293	0,405
	p	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***
	N	183	183	183	183	183	183
Empati	r	0,526	0,476	0,462	0,460	0,283	0,490
	p	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***
	N	183	183	183	183	183	183
Sosyal Beceriler	r	0,413	0,364	0,322	0,349	0,332	0,351
	p	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***
	N	183	183	183	183	183	183

*p<0,05

**p<0,01

***p<0,001

Duygusal zeka toplam ile ekip çalışması tutumu toplam puanı arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında %53,4 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0,534$; $p<0,05$). Buna göre duygusal zeka toplam puanı arttıkça ekip çalışması tutumu toplam puanı da artmaktadır (Tablo 3).

Duygusal zeka toplam ile ekip yapısı alt boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında %48,5 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. ($r=0,485$; $p<0,05$).

Duygusal zeka toplam ile liderlik alt boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında %43,6 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. ($r=0,436$; $p<0,05$). Buna göre Duygusal zeka toplam puanı arttıkça liderlik alt boyutu puanı da artmaktadır.

Duygusal zeka toplam ile durum izlemi alt boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında %46,4 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. ($r=0,464$; $p<0,05$). Buna göre duygusal zeka toplam puanı arttıkça durum izlemi alt boyutu puanı da artmaktadır.

Duygusal zeka toplam ile karşılıklı destek alt boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında %34,5 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. ($r=0,345$; $p<0,05$).

Duygusal zeka toplam ile iletişim alt boyutu arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında %48,2 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. ($r=0,482$; $p<0,05$). Buna göre Duygusal zeka toplam puanı arttıkça iletişim alt boyutu puanı da artmaktadır. Bu bulgu, duygusal zeka ile iletişim becerileri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu bildiren çalışma bulgularına paralellik göstermektedir (11,12).

Araştırmada yer alan öğrencilerin çoğu (%84,7) kadındı. Öğrencilerin durum izlemi puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Erkeklerin durum izlemi puanları ($x=23,643$), kadının durum izlemi puanlarından ($x=24,781$) düşük bulunmuştur. Bu bulgu kadınların erkeklere göre, olaylara geniş açılı bakabilmede ve çoklu görev yönetiminde daha iyi olmalarının doğal bir sonucudur.

Tablo 4. Öğrencilerin ekip çalışması tutumları ile cinsiyetleri arasındaki ilişki

	Erkek (n=28)	Kadın (n=155)	MW	p
	Ort± Ss	Ort± Ss		
Ekip Çalışması Tutumu Toplam	109,143±16,552	113,632±15,891	1 747,000	0,101
Ekip Yapısı	23,571±4,558	24,181±3,935	1 973,500	0,444
Liderlik	24,964±4,418	25,936±4,224	1 892,000	0,272
Durum İzlemi	23,643±4,030	24,781±3,937	1 674,000	0,049
Karşılıklı Destek	17,607±4,122	17,523±3,366	2 101,000	0,787
İletişim	19,357±3,918	21,213±3,419	1 417,000	0,003**

*p<0,05

**p<0,01

***p<0,001

Öğrencilerin iletişim puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Erkek öğrencilerin iletişim puanları ($x=19,357$), kadın öğrencilerin iletişim puanlarından ($x=212,213$) düşük bulunmuştur (Tablo 4).

Araştırma grubunun %43,2'sini Düz lise, %37,2'sini Fen- Anadolu lisesi , %8,2'ini Sağlık Meslek lisesi, %2,7'sini Meslek Lisesi mezunları oluşturmaktadır. Öğrencilerin ekip yapısı puanları ortalamalarının mezun olduğu okul değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; mezun olduğu okul fen- anadolu lisesi olanların ekip yapısı puanları ($24,500±3,483$), mezun olduğu okul meslek lisesi olanların Ekip yapısı puanlarından ($18,600±7,232$) yüksek bulunmuştur. Düz lise mezunlarının ekip yapısı puanları ($24,241±3,635$), meslek lisesi mezunlarının puanlarından ($18,600±7,232$) yüksek bulunmuştur. Bu bulgu fen-anadolu lisesi ve düz liselere giriş koşullarının meslek liselerine göre daha zor olması, buna bağlı olarak mezun öğrenci profilinin de farklı olmasına bağlandı (Tablo 5).

Tablo 5. Öğrencilerin ekip çalışması tutumları ile mezun olduğu okul arasındaki ilişki

	Fen- Anadolu Lisesi (n=68)	Yabancı Dil Ağırlıklı Lise (n=4)	Sağlık Meslek Lisesi (n=15)	Meslek Lisesi (n=5)	Düz Lise (n=79)	Ön lisans (n=5)	Diğer (n=7)	KW	p
	Ort±Ss	Ort±Ss	Ort±Ss	Ort±Ss	Ort±Ss	Ort±Ss	Ort±Ss		
Ekip Çalışması Tutumu Toplam	114,588±13,068	114,500±15,716	109,467±29,118	92,400±33,291	113,114±13,824	120,400±9,236	111,000±6,325	5,314	0,504
Ekip Yapısı	24,500±3,483	23,750±2,630	22,867±6,589	18,600±7,232	24,241±3,635	27,000±2,000	23,000±1,826	13,055	0,042*
Liderlik	26,441±3,580	26,000±3,651	24,533±7,567	21,800±7,294	25,760±3,894	25,800±2,683	25,143±2,478	4,172	0,653
Durum İzlemi	24,897±3,417	24,500±3,109	23,400±6,957	20,800±7,727	24,722±3,508	25,200±2,683	25,429±2,299	2,371	0,883
Karşılıklı Destek	17,559±3,131	18,250±6,238	18,133±5,249	15,000±3,536	17,405±3,272	19,600±3,507	17,429±2,820	5,908	0,434
İletişim	21,191±3,130	22,000±2,449	20,533±4,190	16,200±8,786	20,987±3,372	22,800±2,588	20,000±,000	6,080	0,414

*p<0,05

**p<0,01

***p<0,001

TARTIŞMA VE SONUÇLAR

Öğrencilerin deneyimleri arttıkça birbirlerini destekleme ve hatalarını düzeltme düzeylerinin de artacağı düşünülmektedir. Hull'un ameliyathane çalışanları ile yaptığı araştırma sonucunda en yüksek puanın liderlik alt boyutundan alınmasına benzer şekilde bu çalışmada da en yüksek puan liderlik alt boyutundan alındı.

Duygusal zeka toplam puanı arttıkça ekip yapısı alt boyutu puanı da artmaktadır. Bulgular, duygusal zeka ile ekip çalışması arasında pozitif yönde ilişki olduğunu bildiren literatüre paraleldir (12,13,14,15).

Kendini motive etme, duygusal zekanın alt boyutlarından birisidir. Kendini daha iyi motive eden kişilerin, içinde buldukları durumu daha iyi izleyebilmeleri beklenen ve doğal bir sonuçtur. Çalışanların duygusal zeka yetenekleri ile liderlik davranışları puanları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğunu bildiren çalışma bulgularına paralellik göstermektedir(13,16,17). Uzuner yaptığı 'Yönetici hemşirelerde duygusal zeka ve boyun eğici davranışların incelenmesi' konulu 200 yönetici hemşirenin incelendiği tezinde duygusal zeka ile boyun eğici davranışlar arasında negatif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır (4).

Duygusal zeka toplam puanı arttıkça karşılıklı destek alt boyutu puanı da artmaktadır. Empati, duyguların farkında olma gibi alt boyutları olan duygusal zeka arttıkça, etkin ekip çalışmasının göstergesi olan, ekip çalışanları arasındaki yardımlaşma ve birbirlerini desteklemenin (15,18)artması beklenen ve doğal bir sonuçtur.

İsviçre'de iki üniversitede 670 tıp ve hemşirelik öğrencisi ile yapılan 'Sağlık bakımında takım çalışması ve meslekler arası işbirliği için genel ve hemşirelik öğrencileri arasında kadın olanlar daha mı istekli?' konulu çalışmada eğitim programında kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre ekip anlayışında daha uyumlu olduğu, hemşirelik öğrencilerininin tıp öğrencilerine göre ekip çalışması ve işbirliği hakkında daha olumlu inançları olduğu gözlemlenmiştir(19).

İletişim becerileri üzerine yapılan araştırmaların çoğunda kadınların erkeklerden daha yüksek iletişim becerisine sahip oldukları bildirilirken (20,21), bu bulgunun aksine, cinsiyet ve iletişim becerileri arasında anlamlı fark olmadığını (22,23,24) ve erkek çalışanların iletişim becerilerininin kadınlardan daha yüksek olduğunu bildiren (11,25,26) araştırmalarda bulunmaktadır.

Karmyshakova yapmış olduğu 'Ekip çalışmasında liderin duygusal zekasının önemi ve bir uygulama' konulu tezinde kişiler arası ilişkiler boyutunda duygusal zeka eğitim düzeyine göre farklı bulunmuştur. Lise mezunlarının kişisel arası ilişkiler boyutunda duygusal zekaları, üniversite ve yüksek lisans mezunlarına göre daha yüksek bulunmuş, üniversite mezunlarının kişisel arası ilişkiler boyutunda duygusal zekaları, yüksek lisans mezunlarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (3).

Sonuç olarak, duygusal zeka toplam puanı ile ekip çalışması tutumları ölçeği toplam puanı (%53,4) ve alt boyut puanları arasında (ekip yapısı %48,5, liderlik %43,6, durum izleme %46,4, karşılıklı destek %34,5, iletişim %48,2) pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulundu ($p<0,05$). Duygusal zeka toplam puanı arttıkça ekip çalışması tutumları ölçeği toplam puanı ve alt boyut puanları (ekip yapısı, liderlik, durum izlemi, karşılıklı destek, iletişim) da artmaktadır.

Erkek öğrencilerin durum izlemi ve iletişim puanları, kadın öğrencilerin puanlarından düşük bulunurken, düz lise ve fen-anadolu lisesi mezunu öğrencilerin ekip yapısı puan ortalamaları meslek lisesi öğrencilerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($p<0,05$).

Sağlık çalışanları arasındaki ekip çalışmasının geliştirilebilmesi için; ekip çalışması ve duygusal zekaya yönelik eğitimlerin artırılması, ekip çalışması ile duygusal zeka arasındaki ilişkiye yönelik daha somut değerlendirmelerin yapılabilmesi için, bu konuda farklı okullarda yürütülmüş çalışma bulgularının artırılması ve benzer çalışmaların çalışanlar ile de yapılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Coşkun A. Perinatal Hemşirelik Yaklaşımı ve Ekip Çalışmasının Önemi. Perinatoloji Dergisi. 1996;4:3.181-184.
2. Soylu F. Hemşirelerin Ekip Çalışmasına İlişkin Görüşleri ve İş Doyumları. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Hizmetleri Yönetimi Programı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara,2007.
3. Karmyshakova K. Ekip Çalışmasında Liderin Duygusal Zekasının Önemi ve Bir Uygulama. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Programı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul,2006.
4. Uzuner A. Yönetici Hemşirelerde Duygusal Zeka ve Boyun Eğici Davranışların İncelenmesi. Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul,2012.
5. Nazlı S. Hemşirelerde Duygusal Zeka ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Konya İli Örneği. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Konya.,2013.
6. Aksütlü S. Sağlık Çalışanlarında Duygusal Zeka ve Tükenmişlik İlişkisi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Ana Bilim Dalı Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.,2013.
7. Avşar G, Kaşıkçı M. Hemşirelik Yüksekokulu Öğrencilerinde Duygusal Zeka Düzeyi. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi. 2010;13:1.
8. McQueen A, Emotional intelligence in nursing work. Journal of Advanced Nursing 2003; 47(1):101–108.
9. Yardımcı, F. Başbakkal, Z. Beytut, D. Muslu, G., Ersun, A.Ekip Çalışması Tutumları Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik çalışması. Anadolu Psikiyatri Dergisi, 2012; 13:131-137.
10. Ergin EF . Üniversite öğrencilerinin sahip oldukları duygusal zeka düzeyi ile 16 kişilik özelliği arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. Yüksek LisansTezi., Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bilim Dalı, Konya, 2000.

11. Eröz S.Duygusal Zeka ve İletişim Arasındaki İlişki,Doktora Tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yönetim ve Oraganizasyon Bilim Dalı. Bursa,2011.
12. Çetinkaya Ö, Alpaslan A.Duygusal Zekanın İletişim Becerileri Üzerindeki Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniverisitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 2011;16(1):363-377.
13. Kuşaklı B, Bahçecik N.Yönetici Hemşirelerin Duygusal Zeka Yetenekleri ve Liderlik Davranışları.İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokul Dergisi 2012; 20(2):112-119.
14. Topuz H. Liderlik ile Duygusal Zeka Arasındaki İlişki:Türk Deniz Kuvvetleri Subaylarının Liderlik Kalitesini Artıracak Model Önerisi.Genel İşletme Yüksek Lisans Tezi,2005.
15. Luca J. , Tarricone P.Does Emotional Intelligence Affect Successful teamwork? Edith Cowen University.E.C.U Publications Pre.2001.
16. Çakar U. ve Arbak Y.Dönüşümcü Liderlik Duygusal Zeka Gerekirir mi? Yöneticiler Üzerinde Örnek Çalışma .Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 2003;18(2):83-91
17. Acar F. Duygusal Zeka ve Liderlik. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2002;12;53-68.
18. Hull, L. Teamwork in the operating theatre: Scientific principles of assessment and clinical applications. Doctorate of Philosophy Thesis. Imperial College London, Department of Surgery, London, England.2013.
19. Wilhelmsson, F.Ponzer, S. Dahlgren, L. Timpka, T. Faresjö, T. Are female students in general and nursing students more ready for teamwork and interprofessional collaboration in healthcare?. BMC Medical Education. 2011;15.
20. Nacar F. S. Sınıf Öğretmenlerinin İletişim ve Kişilerarası Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi (Adana Örneği).Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi,Çukurova Üniversitesi Eğitim Bilimleri Üniversitesi Enstitüsü. Adana,2010.
21. Öner M. İlköğretim Okulları 1.Kademe Öğretmenlerinin Sınıfta İletişimi Sağlama Teknikleri, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi,İstanbul :M.Ü Fen Bilimleri Enstitüsü. İstanbul, 1999.
22. Hazneci Y. “Oluşturmacı Öğretmen Beceri Ölçeği ” nin Geliştirilmesi ve İlköğretim Öğretmenlerinin Sınıf İçi Becerilerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi,Marmara Üniversitesi,Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul, 2012.
23. Keskin D. Hemşirelik Yüksekokul Birinci Sınıf Öğrencilerin Duygusal Zeka Düzeyleri ile Empati Becerileri Arasındaki İlişki.Yüksek Lisans Tezi.İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı 2010.
24. Verma, R. Brain Connectivity Study Reveals Striking Differences Between Men and Women 2013.
25. Sağar F Ortaöğretim Öğrencilerinin Görsel İletişim Araçlarını Kullanım Biçiminin Öfke ve İletişim Becerileri Üzerine Etkisi,Yüksek Lisans Tezi ,Balıkesir Üniversitesi ,Fen Bilimleri Enstitüsü . Balıkesir,2013.
26. Salleh, Lailawati Mohd.Communication Competence of Malaysian Leaders as a Function of Emotional Intelligence and Cognitive Complexity, The Faculty of the Scripps College of Communication of Ohio University, Yayımlanmamış Doktora Tezi, 2007.

Önler ve ark.